

Kinderen Coachen

Roots-to-Bridges

ERIC VAN POUCKE

Kinderen Coachen

Roots-to-Bridges

ERIC VAN POUCKE

Eric Van Poucke

Schrijvers: Eric Van Poucke
Coverontwerp: Eric Van Poucke
ISBN:
© Eric Van Poucke

Woord vooraf

Kinderen, jongeren en volwassenen in hun veranderingsproces begeleiden is altijd genieten. De vraag achter de hulpvraag vinden en hen laten hunkeren naar verandering. Het proces begeleiden naar hun toepasbare oplossingen.

Kinderen en jongeren begeleiden eist structuur en creativiteit van de coach. De structuur waardoor het proces in handen blijft van de coach en er stap voor stap het doel van de sessie en het coachingsproces bereikt wordt.

De aandachtstijd van het kind is beperkter dan van volwassenen. De kindercoach is creatief in zijn begeleidingen. Met de roots, opgemerkt in de social talk, brengt hij het kind in de derde coachingspositie. De root wordt een metafoor waarmee het kind haar fantasie mag gebruiken. Even dromen hoe het kind binnen de metafoor denkt, voelt en handelt. Het kind bouwt in het gesprek een verhaal op en praat op deze wijze onrechtstreeks over zichzelf.

De kindercoach heeft ook een aantal creatieve tools achter de hand. Creatieve opdrachten waardoor het kind op een veilige en speelse wijze in de derde coachingspositie begeleid wordt. Ook nu sluit de kindercoach aan bij de interesses, de roots, van het kind.

Aansluiten bij het kind betekent ook opmerken wat het kind kan binnen haar cognitieve ontwikkeling. De coach houdt niet alleen rekening met de concentratie tijd, maar ook met het taalgebruik en de aandachtspunten binnen de groei van het kind. De kindercoach is dan ook meester in opmerken en

inspelen op de noden van het kind op ieder moment van de sessie.

Sommige ouders of andere opdrachtgevers merken de nood van een begeleiding op. Ze hebben reeds meerdere raad gevraagd en toegepast zonder het verwachte succes. De kans dat de kindercoach in de redderpositie geduwd wordt is vrij groot. Men weet van geen hout pijlen maken en de kindercoach zal het wel oplossen. Hij is ten slotte de professioneel. In deze valkuil stapt de kindercoach niet. Hoe graag hij ook advies wil geven en oplossingen aanbrengen, hij is eigenaar van de oplossingen. Hij heeft geen enkele garantie dat het kind, de jongere of volwassene deze zal toepassen en blijven gebruiken.

Het boek is een handboek waar je steeds kunt op terugvallen. Je leest er een korte beschrijving van de voornaamste cognitieve ontwikkelingstheorieën. De leercirkel van Kolb helpt je de leeringang op te merken. Combineer de leeringang met de cognitieve ontwikkeling in een spel, creatieve oefening of een oefening naast het paard. Het is een uitdaging voor elke kindercoach met een deelnemer die enthousiast actief deelneemt aan het coachingsproces.

Enkele coachingskills zijn ook beschreven. Dit boek richt zich op kindercoaching. Meer over de skills van elke Roots-to-Bridges coach en de opbouw van een sessie lees je in het boek Roots-to-Bridges coachingsmethodiek (1). De basis Roots-to-Bridges coachingsopleiding leert je structuur en skills in de vingers krijgen.

In het boek vind je de stappen van het coachingsproces. Elke stap met zijn specifieke doelen. Je leest creatieve oefeningen

en oefeningen naast het paard bij elke stap. Elke oefening is meerdere malen toegepast en bijgestuurd. Het blijven voorbeelden. Test ze uit en breng er nieuwe elementen in of combineer ze met andere elementen. Laat jouw creativiteit de volle loop en geniet van elke sessie en het boek.

Cognitieve ontwikkeling

De term cognitie komt van het Latijnse woord cognoscere, kennen of weten. Het is een verzamelbegrip voor kennis, overtuiging, denkvermogen, vermogen om te leren, onthouden van kennis, opmerkzaamheid, ...

Voor psychologen is cognitie het vermogen kennis op te doen en te verwerken. In het begrip past ook waarnemen, denken, taal, bewustzijn, geheugen, aandacht en concentratie.

Cognitieve ontwikkeling is een leerproces. Een ontwikkeling met opslaan, verwerken, terughalen, toepassen van kennis en informatie. Cognitieve ontwikkeling is dus leren.

Het kind leert van zijn omgeving. Onbewust zoekt ze juiste reacties op van ouders, familie, school m.a.w. ieder ouder persoon. Zij past haar gedrag aan bij de diverse personen of besluit steeds op dezelfde wijze te handelen. Het is een leerproces met vallen en opstaan, ervaren en bijsturen. De omgeving is ook een bron van kennis en informatie. Ouders en school stimuleren het leren, denken, onthouden en redeneren. Ervaringen en doorgegeven kennis neemt het kind op. Verwerkt het en past het toe wanneer zij dit nodig vindt. Bij het verwerken van de informatie is het geheugen een belangrijke factor. Daarnaast is de taal, aandacht en probleemoplossend vermogen en concepten opmerken minstens evenwaardig.

Meerdere theorieën over cognitieve ontwikkeling zijn in diverse boeken neergeschreven. De belangrijkste zijn:

- De theorie van Jean Piaget.
- De sociaal-culturele theorie, Lev Vygotsky.
- De Informatieverwerkingstheorie

De theorie van Jean Piaget

Play is the answer to how anything new comes about.

Jean Piaget

De Zwitserse psycholoog, 1896 – 1980, wordt als ankerpunt aangenomen in de studie naar de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Hij bestudeerde de ontwikkeling van zijn en andere kinderen en bracht zijn bevindingen in zijn cognitieve ontwikkelingstheorie. In zijn beleving doorloopt het kind vier fases. Gedurende de voorbije jaren stelde men vast dat er teveel aspecten buiten beschouwing gelaten zijn. Toch blijft zijn classificatie een leidraad.

Tot voor zijn theorie waren psychologen overtuigd dat ontwikkeling een accumulatief verschijnsel was. Nieuw gedrag en cognitieve processen worden hierbij gegenereerd. Piaget stelt dat ontwikkeling kwalitatieve sprongen vooruit maakt. Het kind merkt en vergaart kennis en capaciteiten. Dit proces resulteert in een kwalitatieve verandering in zijn denkproces.

Oorspronkelijk verdeelde Piaget de cognitieve ontwikkeling op in drie fases. Later voegde hij een vierde fase eraan toe.

- Sensomotorische fase
- Preoperationele fase
- Concreet operationele fase
- Formeel operationele fase

Sensomotorische fase

De sensomotorische fase komt voor de taalontwikkeling. Gedurende de eerste twee levensjaren ontwikkelt het kind het vermogen om reflexen onder controle te krijgen. Het ontwikkelt diverse concepten in het hoofd. Als eerste weet het kind wat motorisch kan doen, zich te voeden en aandacht te krijgen van de moeder.

Ervaring na ervaring generaliseert het kind de ervaringen in haar omgeving en vormt ze haar kijk op de wereld. Reacties op de omgeving en nieuwe impulsen uit zijn omgeving komen in min of meerdere mate op haar toe. Deze impulsen laat het kind toe nieuwe ideeën te ontwikkelen. Zij ontdekt en begrijpt dat er voorwerpen bestaan als identiteit die voor haar vreemd en nieuw zijn. Voor het kind bestaan deze dingen enkel wanneer zij die kan zien, aanraken of horen. Is dit niet mogelijk dan bestaan ze voor het kind niet.

De spraakontwikkeling vormt het einde van de sensomotorische fase. Spraakontwikkeling is een ingrijpende verandering in de cognitieve vaardigheden van het kind. Ze ontwikkelt haar vermogen om concepten door middel van gedachte te representeren. Er is een overgang van een puur praktische geest naar een geest die ook op een representatief niveau handelt.

Preoperationele fase

Deze fase wordt opgemerkt tussen het tweede en zevende levensjaar.

Het kind is in een overgangsfase waarin het kind haar

semiotisch vermogen begint te ontwikkelen en toe te passen. Het kind is in staat om zaken vanuit diverse kanten te bekijken. Toch verschilt haar geest van een volwassene. Het denken is volledig gericht op haarzelf en de volwassene wordt geconfronteerd met de egocentriciteit van het kind. Het denken is op zichzelf gericht en vanuit het kind. Onderscheid maken tussen het fysieke en het psychische, objectief en subjectief kan zij nog niet. Ze ervaart geen verschil in subjectieve ervaring en de objectieve werkelijkheid.

Vanaf het vierde levensjaar leert het kind dat haar kijk op de wereld en invulling met eigen verlangens, opvattingen en gevoelens verschillen van die van haar. Het verliest stilaan haar egocentriciteit.

Het gebruik van tekens en tekensystemen. Het gaat hierbij vooral om tekens die door de mens worden gebruikt, gebaren, pictogrammen, voorwerpen, letters, cijfers, woorden, ...

Concreet operationele fase

De concreet operationele fase ontwikkelt zich tussen het zevende en elfde levensjaar. Het kind begint concepten te zien. Zij ontwikkelt het vermogen veranderingen van vorm te begrijpen. Voorbeeld de inhoud van een beker melk in een smal glas gieten heeft geen invloed op de hoeveelheid melk.

Met reversiteit kan het kind in gedachten zaken omdraaien. Zij begrijpt veranderingen en begrijpt dat ze ook in tegenovergestelde richting kunnen voorkomen. Het ontwikkelt decentratie waardoor de focus op meerdere aspecten kan richten. Met logica leert zij de relatie tussen tijd, afstand en snelheid te begrijpen.

Ze is in staat bepaalde handelingen logisch uit te voeren met gekende en vertrouwde elementen. Theoretiseren over wat zij niet weet of buiten haar perceptie valt, ontwikkelt ze op latere leeftijd in de volgende fase.

Formeel operationele fase

De vierde en laatste fase in de ontwikkeling naar volwassen cognitief niveau. Zij leert wetenschappelijk denken. Zowel redeneren over echte zaken en het mogelijke kan het kind stap voor stap bedenken. Hypotheses worden gemaakt met het onderzoeken van de mogelijkheden. Het kind heeft haar persoonlijke testprocedure en aanvaard geen meningen zonder eerst deze te onderzoeken.

Vanaf deze fase maakt het kind geen kwalitatieve sprongen. De mentale activiteiten zullen misschien sneller en preciezer worden, maar het denkproces doet ze steeds op dezelfde wijze.

De sociaal-culturele theorie

Lev Vygotsky

*What a child can do today with assistance,
she will be able to do by herself tomorrow.*

Lev Vygotsky

Lev Semjonovitsj Vygotsky, 1896 - 1934, een Russische psycholoog van joodse afkomst. Karel Marx had een sterke invloed op hem. De westerse wereld gaf hem bekendheid nadat de invloed van de theorie van Piaget afnam. In tegenstelling met Piaget legt Vygotsky de nadruk op de sociale wereld. Hij beschreef de relatie tussen het individu, de cultuur en de rol van communicatieprocessen bij de opvoeding. Hij beschrijft de relatie tussen de cognitieve ontwikkeling en het complexe samenwerkingsproces dat volwassenen uitvoeren in het leerproces voor kinderen. De proactieve deelname van het kind aan de omgeving, de cognitieve ontwikkeling, is het resultaat van het samenwerkingsproces. Kind - omgeving. Leren is een sociale interactie. Het kind verwerft nieuwe en betere cognitieve vaardigheden als logisch gevolg van de onderdompeling in de wijze van leven.

Volwassenen en oudere personen in de omgeving van het kind ondersteunen en begeleiden haar. De cognitieve vaardigheden worden door haar gestuurd en georganiseerd. Ze bieden een hulp aan het kind en begrijpen de kloof tussen de mogelijkheden van het kind en wat het nog kan leren. Het

kind moet nog een aantal belangrijke denkwijzen integreren. Met de juiste ondersteuning en begeleiding kan het specifieke taken met succes afronden. Deze samenwerking tussen kind en volwassene leert het kind en neemt nieuwe kennis op.

Met behulp van volwassenen neemt het kind sociale regels, normen en waarden aan. Door deze vorm van socialisme neemt het kind het gedrag van oudere personen om haar heen over. Ze ontdekt bij welk kopiegedrag zich goed voelt en welk gedrag het niet wenst over te nemen. Volwassenen worden meer en meer onbelangrijker bij het ontdekken en opnemen van nieuwe kennis. Spel is in dit leerproces een belangrijke factor. Het spel ondersteunt en stimuleert het leerproces van het kind. Het spel maakt de ontdekking van de omgeving en nieuwe zaken en situaties aangenaam.

Zone van naaste ontwikkeling

